

Egy Dante-cikkemről

Magyar visszajelzés

Megjelent Nagy József recenziója arról a kötetről (*Leggere Dante oggi*), amelyik a római Dante-konferencián elhangzott előadásokat tartalmazza. A recenzens kiemeli, hogy:

“Végül két olyan tanulmány jelentőségét hangsúlyoznám, mely Dante munkásságának késő- és posztmodern művészeti adaptációs kísérleteit vizsgálja. Az egyik a *Milly Curcio-féle Dante és a jelenkori poklok*, melyben a szerző nagy ívű áttekintést ad Dante intertextuális jelenlétéről olyan írók művében, mint például Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij, Arthur Rimbaud, Victor Hugo, Franz Kafka, Marcel Proust, Primo Levi, Thomas S. Eliot, Italo Calvino, Daniele Benati. A másik, a Bárdos Judit által írt *Dante és a film*, melyben a filmtörténész – megtörve a konferencia irodalom-, filológia- és filozófia-központúságát – Dante két nagy jelentőségű filmadaptációs kísérletét elemzi: Giuseppe De Liguoro 1911-es *Infernóját* és Andrzej Wajda 1957-es *Csatornáját* (mely utóbbira röviden Curcio is kitér), megemlítve – néhány további, a filmművészetben tetten érhető Dante-utaláson túl – a fontosabb tévéfeldolgozásokat is. Bárdos fontosabb konklúziói közül kiemelendő, hogy a De Liguoro-film, bár valószínűleg a *Pokol* legsikeresebb filmadaptációs kísérlete, megmarad a *kísérlet* (a kvázi-adaptáció) szintjén, hisz tulajdonképp nem Dante szövegét, hanem Gustave Doré képi világát jeleníti meg; mindazonáltal jelentős művészi teljesítmény, mivel „önálló filmnyelven eleveníti meg [...]Dante világát” (344.). A Wajda-filmet illetően pedig egyértelmű, hogy még csak nem is adaptáció- kísérletről, hanem a *Pokol* egy lehetséges, a filmnyelv által megvalósított (poszt)modern *interpretációjáról* van szó (346.). Összességében megállapítható, hogy bár a *Színjáték* nagy hatást gyakorolt a filmművészetre (akárcsak a képzőművészetekre és – a konferencián sajnálatos módon nem tárgyalt – zeneművészetre), Dante főművének szigorú értelemben vett filmadaptációja valószínűleg nem valósítható meg.”

Nagy József: *Dante kortárs olvasata* (Magyar Tudomány 2012/1. 120-123. o.)